WASHINGTON D C 20540

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го БЕРЕЗНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 16, 1985 No. 51. VOL. XCII

КОЛЮМНІСТ „ДЕЙЛІ НЮЗ" ПРОДОВЖУЄ НАКЛЕПИ

Джерзі Сити. — Нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз", з датою 10-го березня 1985 року, помістив знову статтю-допис свого постійного колюмніста Ларса-Еріка Нелсона, спрямовану виразно проти українців і „Радіо Свободи".

У статті, нав'язуючи до „самвидатів", які він діставав перебуваючи в СССР, він розповідає, як подібну летючку в російській мові до речі сам признається не підписану — він одержав тепер у Вашінгтоні. Вона як здогадується Л. Нелсон, походить з-під пера одного з уроджених в СССР працівників „Радіо Свобода".

Автор анонімною летючки, реферує Нелсон, — пише, що саме „Радіо Свобода" реґабілітує „українських нацистів, які колябурували з Гітлером". В одній з передач цього радіо було говорено про відновлення української державности 30-го червня 1941 року, але, як анонімний автор підкреслює, а Ларсон підхоплює: „в передачі не була подана остання частина проголошення, яка звучала: Слава героїчній німецькій армії і її фюрерові Гітлерові". Також подає далі Нелсон в цій передачі „Радіо Свобода" не піднесено факту, що нацистами підтримане проголошення державности супроводив погром жидів у Львові.

Нелсонові не вистачає покликуватися на анонім, який інший шануючий себе журналіст викинув би до коша, він пише далі, у своїй протиукраїнській статті, що проти „пронацистської політики" „Радіо Свобода" виступили вже два демократичні члени Палати Репрезентантів Ларрі Смит з Фльориди і Тед Вайсс з Ню Йорку і поставили відповідну пропозицію щодо контролі змісту передач. Він теж інформує, що Джеймс Баклі, президент „Радіо Свобода", зголосив вже свою резиґнацію, на кінець біжучого року, а директор радіо Джордж Бейлі відходить при кінці березня.

Л. Нелсон закінчує свою чергову нагінку на українців радісним ствердженням, що автор аноніму „вкінці виграв" і може тепер вже одверто робити свої зажалення про програми „Радіо Свободи" в листах до редакції та до членів Палати Репрезентантів, підписуючись своїм повним прізвищем.

Заки, однак, анонімні „приятелі" відкриють своє обличчя, ніщо не забороняє українським читачам газети „Дейлі Нюз" писати листи до редакції, опрокидуючи нісенітниці, які її кореспондент виписує.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Покликуючися на заклик Українських Церков у ЗСА, підписаний 17-го лютого 1985 року, в справі відзначення 1000-ліття Християнства в Україні, що був проголошений в пресі, повідомляємо:

Господарями нарад є Митрополити Українських Церков у ЗСА. Митрополити запрошують всі крайові товариства, установи, оргаізації вислати на ці наради по 2-ох представників. Представники мають предложити на письмі реєстраційній комісії свої повновласті, підписані особами, відповідальними за дану крайову установу, товариство чи організацію.

Усі наші Церкви і віровизнання висилають разом 29 делеґатів. Розподіл устійнюють поміж собою наші Церкви. Для Братських Союзів, з огляду на їхню кількість членів, яку проголошують кожного місяця згідно зі законом у своїх звітах, призначено: для Українського Народного Созюу — 8, Українського Братського Союзу — 5, для Союзу Українців Католиків „Провидіння" — 4, для Української Народної Помочі — 3.

У програмі нарад вибір Громадського Комітету для організування і влаштування у ЗСА врочистостей для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні з програмою імпрез світського характеру і для допомоги ієрархії у праці.

Початок нарад о год. 11-ій перед полуднем, в суботу, 23-го березня ц. р.

Місце нарад — Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії, 700 Сідар ровд, Філядельфія, Па.

Дано у Філядельфії і у Бавнд Бруку,
14-го березня 1985 Божого року.

† **Стефан**
Митрополит
Української
Католицької
Церкви у ЗСА

† **Мстислав**
Митрополит
Української
Православної
Церкви у ЗСА
і діяспорі

КИТАЙ НАДІЄТЬСЯ НА ПОЛІПШЕННЯ ВІДНОСИН З СССР

Пекін, КНР. — Члени Політбюра китайської комуністичної партії заявили приватно совєтському амбасадорові до Китайської Народної Республіки Іллі С. Щербакову, що вони позитивно оцінюють натяк про поліпшення відносин СССР з КНР теперішнього генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова висловлений ним під час виголошення короткої промови членами Політбюра після його номінації на це високе партійне й державне становище.

Пенґ Жен, 82-річний приятель некоронованого лідера Червоного Китаю Денґ Шіаопінґа, відвідав в товаристві інших членів Політбюра, совєтську амбасаду, щоб розписатися в книзі кондоленцій і скласти на руки амбасадора СССР формальне співчуття китайської компартії, уряду і народу з приводу смерти совєтського лідера Константина Черненка. На привелике здивування китайців, їх прийняв сам амбасадор І. Щербаков і відбув з ними коротку розмову, пригадуючи про потребу дальших переговорів між представниками Совєтського Союзу і КНР у справі наближення у співпраці. Три місяці тому Пенґ Жен зустрічався в Пекіні з першим заступником голови Ради Міністрів СССР Іваном Архіповим, якому тоді не вдалося зрушити з мертвої точки переговори, і він, після 10-ох днів переговорів, виїхав назад до Москви.

Пенґ й інші високі речники компартії Китаю, просили амбасадора Щербакова передати на руки нового генерального секретаря ЦК КПСС, фотографія якого появилася поруч фотографії померлого Черненка майже в усіх китайських газетах, ґратуляції китайського Політбюра, Центрального комітету і так званої Найвищої народної ради з приводу обрання його на це становище і висловити співчуття з приводу смерти К. Черненка.

Західні кореспонденти, спостерігаючи за поведінкою китайських лідерів висловили думку, що назначення заступника прем'єр-міністра КНР 56-річного Лі Пенґа головою китайської делеґації на похорон Черненка до Москви, це також й ознака деякої зміни китайських лідерів у відношенні до СССР. Він, подібно як М. Ґорбачов, належить до молодшої ґенерації китайських технократів. Крім того Лі Пенґ говорить російською мовою, яку він вивчив на студіях в Московському університеті.

М. ҐОРБАЧОВ НЕ ДАВ КОНКРЕТНОЇ ВІДПОВІДІ НА ЛИСТА Р. РЕҐЕНА

Вашінгтон. — Новий совєтський лідер, генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, який успадкував цей високий пост в комуно-московській імперії після смерти Константина Черненка, не дав конкретної відповіді на листа-запрошення президента З'єднаних Стейтів Америки Роналда Реґена, а тільки заявив під час розмови з віцепрезидентом Джорджом Бушом, що він візьме до уваги листа Р. Реґена і повернеться до цієї справи в недалекому майбутньому.

Британський політик, лідер лейбористської опозиційної партії Ніл Коннок заявив кореспондентам, що він запитував М. Ґорбачова про можливість совєтсько-американських розмов на вершинах під час зустрічі з ним в середу, 13-го березня ц.р., але М. Ґорбачов дав йому виминаючу відповідь, кажучи, що до такої зустрічі треба спочатку належно приготовитись і обміркувати проблеми, які мали б бути порушені. Значить, — каже Кіннок, — совєтський лідер формально прийняв запрошення, а тепер залежатиме багато також від розвитку політичних подій в світі і від поведінки деяких політиків на Заході. Він мав на увазі, кажуть, політичні спостерігачі, що Захід повинен тепер потакувати Москві, не дразнити її жадними справами, щоб удостоїтись ласки відвідин одного з її, хай і найвищих, лідерів.

„Правду кажучи ми сумноваємося чи така зустріч відбудеться скоро з огляду на багато справ, які ділять Совєтський Союз і ЗСА", — заявив кореспондентам речник Білого Дому Леррі Спікс. Заяву Спікса розглядають у політичних колах, як намагання Адміністрації президента Р. Реґена зменшити надії на скору зустріч і поправу відносин між ЗСА і СССР. Багато, очевидно, буде залежати від розвитку переговорів у Женеві у справі зменшення запасів нуклеарної стратегічної зброї і від того, чи росіяни будуть й далі настирливо домагатися включення стратегічної оборонної ініціятиви, зглядно космічної зброї ЗСА у програму переговорів.

Сам президент Р. Реґен заявив групі видавців, що покищо немає жадних доказів на те, що новий совєтський лідер М. Ґорбачов буде вести іншу від його попередників політику у відношенні до Заходу, тому треба почекати не так з оцінкою його особи, як з оцінкою політичних потягнень Москви.

Відбудеться Великопосний концерт хорів УПЦ

Бавнд Брук, Н. Дж. — Тут у залі Українського Культурного Центру відбудеться в неділю, 31-го березня ц.р., п'ятий з черги Великопосний концерт хорів української православної церкви Ню Йорку і Ню Джерзі, спонзорований Українською Православною Лігою Америки.

В концерті візьме участь сім хорів, які будуть співати вибрані твори з літургічної музики Православної Церкви, в тому деякі ще із XVII сторіччя. Концерти, що їх започаткував о. Іван Наконечний з Мейплвуду, Н. Дж., служать до приготування хорів для відзначення 1000-річчя Хрищення України-Руси в 1988 році.

Почесним гостем цьогорічного концерту буде Блаженніший Митрополит Мстислав, а його дата, що припадає два тижні перед святкуванням Великодня, робить цей плянований концерт осередком великопосних днів.

На закічення концерту виступлять всі хори спільно під диригентурою Тараса Павловського з відповідним вибором релігійних пісень.

Організатори запрошують на цей виїмковий концерт, що відбудеться о год. 3-ій по полудні, широку українську спільноту з околиці Ню Йорку і Ню Джерзі

КРАЙОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінгтон. — Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) влаштовує тут у п'ятницю, 29-го березня ц.р. крайову демонстрацію в обороні Юрія Шухевича та прав України. Збірка учасників о год. 11-ій перед полуднем біля пам'ятника Т. Шевченка, при 24-ій вулиці і авеню „П".

Л. Гуцалюк покаже нові картини в Чикаґо

Чикаґо. — Пластове плем'я „Перші Стежі" у Пластовій домівці, тут при 2124 Вест Чикаґо авеню, влаштовують виставку картин Любослава Гуцалюка.

Л. Гуцалюк

Цим разом у маляра є 34 нові картини, які визначаються меншою абстрактністю від його попередніх олій. Тематикою праць цього здебільшого маляра-урбаніста є пейзажі із сіл, містечок чи міст Франції, Італії та Еспанії.

Відкриття виставки Л. Гуцалюка відбудеться у п'ятницю, 22-го березня ц.р. о год. 8-ій вечора; у суботу, 23-го березня виставку можна буде оглянути від 10-ої ранку до 6-ої вечора, а в неділю, 24-го березня — від 10-ої ранку до 2-ої по полудні.

Почалася реєстрація на з'їзд „УНХ"

Стемфорд, Конн. — На сходинах Комітету „Українська Молодь Христові", що відбулися в суботу, 23-го лютого, подано до відома, що реєстрація вже почалася і приймається зголошення на Конвенцію УМХ, яка відбудеться тут у Марріот готелі від п'ятниці, 28-го червня, до неділі, 30-го червня ц.р.

Метою Конвенції є об'єднати українську молодь при помочі вияву віри в Ісуса Христа і в цей спосіб закріпити в її серцях почуття національної ідентичности як українців-католиків, як рівнож і допомогти їй взяти живу і активну участь у розвитку Української Католицької Церкви.

Програми зайнять та програми розвагові є приготовані в такому напрямі, що вони відповідатимуть так вимогам, як і заінтересуванням української католицької молоді від 18 до 35 року життя. Учасники зможуть взяти участь у зайняттях, що охоплюватимуть широко духовні і розвагові теми. Завершенням товариської зустрічі під кінець тижня в суботу вечером буде бенкет і забава.

Під гаслом „Оживімся Христом" ціла Конвенція є присвячена Митрополитові Андреєві Шептицькому, який перший раз скликав з'їзд української молоді під гаслом „Українська Молодь Христові" у Львові 1933 року, що пізніше стало взірцем до наслідування для української молоді у Чикаґській епархії, яка відновила цей З'їзд в 1983 році.

Головним промовцем на Конвенції буде місіонер о. Ярослав Дибка, ЧНІ, з Вінніпеґу. Він був також головним промовцем на Конвенції у Чикаґо в 1983 році.

Реченець реєстрації є до 30-го квітня. Учасники, які зареєструються до 31-го березня дістануть знижку 10 долярів. Інформації щодо подорожі та приміщення знаходяться у реєстраційній течці. За дальшими інформаціями, як рівнож і за реєстраційною течкою, слід звертатись до: UYCC Committee, P. O. Box 2311, Stamford, Conn., 06906.

УСВТ „Чорноморська Січ" завершує ювілейні святкування

В головній Канцелярії УНСоюзу (перший ряд зліва): Д. Біназецька, д-р І. Флис, У. Дячук; (другий ряд, зліва): головний секретар В. Сохан, О. Твардовський, М. Стебельський, І. Ориняк і головний організатор С. Гавриш.

Джерзі Сити, Н. Дж. — Український Народний Союз відомий із своєї многогранної діяльности в українській громаді ЗСА і Канади, він дав і дає почини, пожвавлюючи розвиток зорганізованого життя, або підтримує фінансово і морально такі почини, що їх проявляють поодинокі установи, оргаізації чи товариства.

Це відноситься також до спорту, одної з преважливих ділянок українського зорганізованого життя, яке особливо кладе наголос на молодь. Це знають українські спортові товариства, цього свідомі їх провідники і актив, який майже поголовно належить до УНСоюзу, а більшість існуючих товариств є заразом відділами УНСоюзу.

Одним з таких відділів є УСВТ „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж., яке цього року завершує відзначення своєї 60-літньої праці у плеканні різних родів спорту.

Про свою працю, про

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ТУРЕЧЧИНИ запропонував грецькому прем'єрові Андреасові Папандреу зустріч для полагодження, або принаймні злагіднення спорів, які існують між цими двома країнами. „Ми є готові зустрічатися з грецькими представниками кожного дня і в будь-якому місці", — заявив турецький прем'єр Турґут Озаль кореспондентам.

СОВЄТСЬКОГО ЛІДЕРА Константина Черненка, який помер у неділю, 10-го березня, поховали в середу, 13-го березня, на Червоній площі в Москві, біля кремлівського муру, призначеній для високих партійних і державних чиновників. У похоронах взяли участь члени Політбюра, Центрального Комітету, Ради Міністрів, Верховної Ради, війська, міліції та представники громадянства, а також речники багатьох урядів світу, які прибули на цю церемонію до Москви — одні з пошани до Черненка, інші з метою запізнатися і обмінятися думками з новим совєтським лідером — генеральним секратарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II вислав до Москви на похорон Константина Черненка делеґацію ватиканської держави, яку очолював Джіованні Баттіста Маріні Беттолі, член папської академії наук, який втримує наукові зв'язки з академіями в Совєтському Союзі.

АМЕРИКАНСЬКА ВІЙСЬКОВА розвідка подала до загального відома, що ще 20-го лютого пішов на дно моря північнокорейський підводний човен разом із залогою і його не можна було врятувати, хоч, як говориться в інформації, совєтські і північнокорейські кораблі робили розпачливі заходи, щоб врятувати хоч членів залоги. Тепер совєтські кораблі будуть старатися витягнути принаймні підводний човен, який перебував біля берегів Китайської Народної Республіки і міг мати засекречені завдання.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА економіки в Китайській Народній Республіці Зу Ган заявив кореспондентам, що китайська економіка значно поправилась в 1984 році і тепер китайський нарід дивиться з оптимізмом у майбутнє. Зріст китайської економіки на 13 відсотків не високий, — заявив Ган, але треба сподіватися, що відсоток росту в 1985 році буде значно більший.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ збомбили і знищили базу палестинців у східньому Ливані, окупованому сирійськими військами. Прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез заявив кореспондентам, що уряд і головне військове командування рішились на збомблення бази коли стало відомим, що там палестинці зібрали велику кількість зброї і амуніції і що вони готуються до якоїсь більшої акції проти Ізраїля. Вміжчасі ізраїльський парлямент відкинув більшістю голосів пропозицію про приспішене виведення ізраїльських частин з південного Ливану з огляду на те, що там гине забагато вояків в засідках терористів-шіїтів, які мстяться на ізраїльтянах де тільки можуть.

ІРАНСЬКИЙ УРЯД аятолли Хомейні обвинуватив Ірак за вживання хемічної зброї, хоч тиждень тому таке саме обвинувачення висунув був Ірак проти Ірану. Обидві сторони втратили в останньому часі велику кількість вояків і воєнного виряду. Кореспонденти інформують, що військо навіть не має змоги похоронити усіх вояків і трупи лежать всюди: на дорогах, левадах, на вулицях сіл і міського типу поселеннях. У п'ятницю іранська артилерія обстріляла столицю Іраку Багдад, а іракські літаки збомбили Теґран.

В ТОМУ ЧАСІ, ЯК ДО МОСКВИ з'їжджалися представники держав на похорон Константина Черненка, комуністичний режим в Чехо-Словаччині перевів широкі арешти дисидентів, заарештувавши 37 осіб без жадної причини. Більшість з них пізніше звільнено, але проти 11-ох осіб ведеться ще слідство. Між „одинадцяткою" є такі відомі прізвища, як Їрі Дінстбір і Ева Кантуркова, речники „Хартії 77". Поліція, перешукуючи помешкання арештованих забирала все: книжки, манускрипти, фотознімки, магнітофонні стрічки, машинки до писання, документи тощо.

У ЖЕНЕВІ ВІДБУЛАСЯ ДРУГА ЗУСТРІЧ

Женева, Швайцарія. — В четвер, 14-го березня, тут відбулася друга зустріч між делеґаціями СССР і ЗСА на переговорах про обмеження нуклеарних озброєнь. Сторони зобов'язалися не давати репортерам жадних подробиць про хід переговорів і повідомляти їх лише про тривалість зустрічі, що закінчилася, і про час, на який заплянована наступна.

Кожна делеґація складається з 21 члена. Совєтську очолюють Віктор Карпов, Юлій Квіцінський і Алексєй Обухов, американську — Макс Кемпелман, Джан Тавер і Мейнард Ґлітман. Наступна зустріч відбудеться у вівторок, 19-го березня. За традицією вона буде знову проходити у совєтській місії.

Повідомляють, що в четвер делеґації обговорили питання, які не викликали в них великих розходжень. Було прийнято рішення створити підгрупи для обговорення трьох аспектів: обмеження стратегічних ракет, ракет середнього засягу і протиракетної оборони. Останній пункт був включений на вимогу Москви, яка намагається попередити створення в ЗСА системи протиракетної оборони з елементами космічного базування.

Друга зустріч тривала коло двох годин.

В АМЕРИЦІ

УРЯД РОНАЛДА РЕҐЕНА здобув першу малу перемогу у своєму пляні озброєння, коли підкомісія Палати Репрезентантів схвалила призначити 1,5 більйона дол. на побудову 21 ракети МХ.

В МІСТЕЧКУ ГАНТСВІЛЛ, Тексас, в місцевій тюрмі виконано присуд смерти над Стівеном Пітером Моріном, якого засуджено на смерть за вбиття трьох жінок. Його страчено через застрик отруї. С. Морін був на листі Федерального Бюра Інвестиґації через довший час, і він був теж засуджений на смерть у двох інших стейтах Америки. Згаданий в'язень просив своїх адвокатів, щоб вони не робили заходів про його помилування, але певні відклики в його обороні були зроблені. Одначе ґубернатор стейту Марк Вайт відкинув всі петиції про його помилування.

В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ відбудеться в Квебек Сити зустріч президента Роналда Реґена з канадським прем'єр-міністром Браєном Малруні, який прилетить до Квебеку просто з Москви, куди він їздив на похорони совєтського лідера Константина Черненка. Канада і ЗСА плянують підписати договір про скріплення повітряної оборонної системи і цей договір Р. Реґен і Б. Малруні мали б підписати в понеділок, 18-го березня. Проєкт коштуватиме Канаду і ЗСА приблизно п'ять більйонів долярів і він включатиме побудову 52-ох радарних станцій, декількох станцій скорого сиґнального повідомлення та інших інсталяцій.

КОНҐРЕСМЕН ТОМАС О'НІЛЛ, який є спікером Палати Репрезентантів, є головою двопартійної конґресової делеґації до Ірляндії. Він заявив, що метою поїздки є зустріч з ірляндськими державними мужами в цілі дискусії про відносини між Ірляндією і Америкою, як теж відносно мирного полагодження конфлікту в Північній Ірляндії. Хоч конґресмени ірляндського походження симпатизують з ірляндським народом, вони є проти Ірляндської Републіканської Армії та її терористичної діяльности.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Госні Мубарак, перебуваючи на відвідинах у Вашінґтоні, скритикував Уряд ЗСА за його „обмежену" ролю у переговорах за встановлення миру на Близькому Сході. Він твердив, що тепер є добра нагода для Америки взяти активну участь у мирових переговорах, які можуть устійнити тривалий мир на „десятки років".

УРЯД МІСТА НЮ ЙОРКУ заскаржив до суду 15 індустріяльних фірм за скидання токсичних відпадів на підміські посілості, які є власністю Ню Йорку. Управа міста старається дістати поважну суму від тих індустріяльних підприємств на покриття коштів очищення міських посілостей від токсичних відпадів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6 місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дива американських судів

В останніх тижнях у Ню Йорку сталися злочини з епілогами у судах, які кинули яскраве світло на погану систему американського судочинства. Вже раніше тавровано ту систему за надзвичайну її скомплікованість, яка вможливлює винуватцеві процесуватися довгі роки, відкликаючись до щораз іншої судової інстанції, — вже раніше тавровано надмірний лібералізм судів, які створили диковинні „оборотові двері" для злочинців. Раз-у-раз відзиваються голоси проти зловживання — заставом — „бейлами" (грішми, що їх арештований складає, як застав, що не втече) та „паролями" — передчасним виходом засудженого злочинця на волю. Лави присяжних, які рішають, чи підсудний винуватий чи невинний, залишаючи судді вимір кари, мають ніби віддзеркалювати демократичний характер такого судівництва. Але у практиці виявляється, що ті лави присяжних, що інколи складаються з людей цілком асуспільних примітивних і тупих, керуються у своєму осуді персональними симпатіями й антипатіями, расовим або партійним підходом, чи острахом за власну безпеку або діють під впливом публічної опінії, конкретно — під впливом радіо-телевізійних передач. Згадані останні злочини й судові вироки зактуалізували знову потребу ґрунтовної ревізії цілої системи судочинства. Конкретно маємо такі три випадки:

Як про це вже була докладніше мова — у грудні минулого року чотири молоді чорні обступили у підземці молодого техніка-електроніка і один із них зажадав 5 долярів. Напастований вийняв пістолю і всіх їх обсипав кулями. Кожний із напасників мав уже за собою менші чи більші злочини, кожний із них мав загострене долото в кишені. Один із відсиджує ще кару за інший злочин, два є на волі, бо були звільнені зараз, як вилікувались у шпиталі, один все ще лежить там спаралізовиний від пояса вділ. Всі чотири напасники були чорні і лідери чорних організацій здійняли крик, що це „расова пімста" напастованого інженера. Лава присяжних все ж повелася в цьому випадку мудро, бо рішила, що напастований невинний, бо стріляв в самообороні, і він буде тільки відповідати за нелеґальне посідання стрільної зброї. Але той, що важко ранений, — напасник — заскаржив того, на якого напав і який боронився, на 50 мільйонів долярів відшкодування, а другий його кумпан „тільки" на 5 мільйонів. І знайшлися адвокати, які заступають їх справу, не виключаючи вигру, якою поділяться із своїми клієнтами. На цьому справа ще, однак, не закінчилася, бо у вівторок, 13-го березня, Роберт Моргенто, головний прокурор дистрикту, заявивши, що має „нові важливі докази" в справі Ґеца, — уповноважив лаву присяжних наново розпочати переслухання.

Другою голосною подією була ця, коли то два поліціянти дістали службове завдання допомогти при викиненні з помешкання на основі судового рішення старої муринки вагою коло 300 фунтів, яка не платила комірного. Вона була психічно незбалансована, чого ті поліціянти не знали. Забарикадувалася в помешканні, не хотіла впускати поліціянтів, а коли вони виламали двері — кинулася до них з кухонним ножем в руці. Один поліціянт стрілив і вбив її на місці. Лава присяжних поставила його в стан обвинувачення за вбивство. Комішенер поліції спершу припинив того поліціянта в урядуванні без платні, за два дні привернув у службі, але з приділенням до канцелярської праці. Муринські організації знову здійняли крик на „расову брутальність поліції". 10,000 нюйоркських поліціянтів обурені демонстрували проти прокурора, який вимагав від лави присяжних, щоби вона поставила поліціянта у стан обвинувачення. Без уваги на те, чи на судовій розправі засудять того поліціянта чи звільнять його, виринула гостра проблема: що має діяти поліціянт, коли на нього хтось заміриться ножем і чи це залежить від поліціянта, щоби він орієнтувався, чи правильно викидають з помешкання когось і чи той „хтось" є нормальний.

Не дивниця, що злочинні одиниці в Америці гуляють і продовжують своє злочинне ремесло у переконанні, що все одно нічого їм не станеться або кара буде мінімальна. Президент Реґен вимагав у своїй промові „Про стан Унії" привернення кари смерти в усіх стейтах. Загально лунають голоси за скасування заставу і скасування „паролю" та відкинення партійного критерія при доборі суддів. Також установа лави присяжних вимагає ревізії. Треба збільшити права поліції, треба загострити кари на злочинців, і треба змінити ту всю атмосферу лібералізму, яка милосердиться над злочинцями, а не над їх жертвами.

М. Платковський

ЩЕ ПРО МІЖНАРОДНИЙ ТЕРОР

Недавно під час перебування в ЗСА англійського прем'єра Маргарети Тачер представники американсько-ірляндських організацій демонстрували у Вашінгтоні проти політики англійського уряду і його голови по відношенні до справи невгнутого становища в Північній Ірляндії. Демонстрації не були дуже безоглядними, мабуть тому, що всі пам'ятають про атентат ірляндських терористів на прем'єра Англії і членів її уряду. Сама Маргарет Тачер лише чудом вийшла непошкодованою з атентату, інші члени її уряду потерпіли далеко більше. Можна собі уявити, в якому становиці опинилась би Великобританія, якби половина її уряду згинула в атентаті. Але ірляндські терористи нахваляються далі: мовляв, цим разом не вдалося, то вдасться наступним разом.

Англія не становить винятку щодо злочинної акції терористів. Терор панує в Італії, в Еспанії, Франції і в Західній Німеччині, де в останньому часі мали місце погрози проти канцлера Коля й інших видатних німецьких політиків. Ще не забулися атентати на президента Регена на початку його першої каденції і, головним чином, на Папу Івана Павла II.

В кожному випадку терористичних замахів ідеться немов би то про окремі, льокального характеру причини: в Еспанії і почасти у Франції це проблема Басків, в Англії — питання Південної Ірляндії, в Західній Німеччині — соціяльно-економічні вимоги, правда, невеликої частини населення і „пацифістичні" настрої і т.д. Але теж у кожному випадкові помітно майже невхибно діяння якогось одного осередку, що керує і завогнює ситуацію. Зброя, що нею послуговуються терористи майже завжди походить або з СССР, або з якоїсь т. зв. сателітної держави. Вишколюються терористи в Сирії, в Лівії чи деінде, але таки в державах, що знаходяться під совєтським впливом. Є відомості, що й на терені самого СССР чи якихось сателітних держав знаходяться затаємничені осередки вишколу терористів. Отже, нитки від окремих терористичних груп явно ідуть в напрямку Москви.

Зовсім недавно з'явилися чутки, які мають своїм джерелом немов би то італійські органи безпеки, що атентат на Папу Римського був приготований і керований совєтським КҐБ. Можна з великою правдоподібністю припускати, що Найсвятіший Отець після побачення з турецьким терористом, напевно знає, хто плянував його смерть, але він, Папа, Римський, не може зрадити таємниці.

Маємо дивну ситуацію: уряди багатьох західніх держав можуть майже з певністю бути переконані, що міжнародний тероризм організовується і керується з Москви. Звідтіля приготовляються замахи на голів західніх держав чи інших видатних особистостей, але про це на Заході мовчать, мовчать принаймні урядові кола, бо не уявляють собі, щоб вони мали зробити, якби таки рішилися спіймати злодія за руку. Бо якби могли американські чи інші західні представники сідати за один стіл з представниками совєтського уряду, які, може, в той же час плянують інші злочинні атентати. А сідати за один стіл ніби треба. Треба, щоб пробувати уникнути жахливої у своїх наслідках третьої світової війни.

Колись Перша світова війна в 1914 році почалася після вбивства австрійського наслідника престолу. Це був, щоправда, лише привід, а не причина Першої світової війни. Тепер через атентат або й вбивство голови якоїсь держави війни ніхто хіба не розпочне. Часи змінилися!

Цікаво відмітити, що на Заході з його демократичними режимами діяльність терористів, не зважаючи на всі заходи безпеки, можлива і навіть просто таки на диво в деяких випадках легка. Цього немає в тоталітарних державах. Там засоби терору такі страшні, а можновладців так охороняють, що замахи на діячів першого, так би мовити, розряду виключені. В царській Росії революціонери вбивали міністрів, навіть членів царської родини та й самих царів (вбивство царя Олександра II). Але царський терор не дорівнюється тому терору, що його запровадила большевицька імперія. І тому в тоталітарних режимах, навпаки, представники влади, як не мають інших можливостей, вбивають людей з опозиції, як це сталося з одним священиком у Польщі.

Як же в такій ситуації і при таких обставинах можна усунути або принаймні успішно поборювати міжнародний терор? Видається, що заляканий діями Москви Захід ледве чи спроможеться на протиставлення Москві справді „твердої" політики, а в цьому й успішніше поборювання терору КҐБ. Для ілюстрації такої ситуації можна навести для прикладу подорож західньонімецького міністра Ґеншера до Москви і Варшави. Ця подорож відбувається напередодні відновлення американсько-совєтських переговорів. З якою ціллю? Щоб улегшити перебіг переговорів? Можна з певністю припускати, що Ґеншер поїхав до Москви і Варшави, щоб запевнити своїх співрозмовців в тому, що, не зважаючи на результати американсько-совєтських переговорів і на те, як довго вони будуть тривати, Західня Німеччина бажає для себе утримування добрих взаємних відносин з СССР і з комуністичною Польщею. Не тому, що уряд канцлера Коля має якісь просовєтські чи прокомуністичні симпатії, але тому, що він заляканий безоглядною акцією опозиції і т. зв. пацифістичного руху.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про одне „чому", на яке важко відповісти

Здається слівце „чому", є одним із найчастіше вживаних у розмовах та дискусіях, а таки найбільше чують його батьки з хвилиною, коли дитина почне говорити.

Скільки то тисячів „чому" мусять відповісти батьки в часі розвитку дитини аж до її самостійности та скільки терпеливости та любови мусять при тому показати.

Спершу ті „чому" такі зворушливі, а то і смішні своєю наївністю, що батьки не раз розповідають про них із сміхом та радістю.

Далі приходять „чому", радше як доказ протесту проти волі та бажань старших, які справила починаються так: „А чому я мушу..." — тоді батькам вже не до сміху і не чваняться вони вже перед іншими питаннями своїх дітей, а у відповідь не раз паде типічне та повне нетерплячки: „Тому, що я так кажу".

Вкінці, однак наші діти доростають до віку, в якому вони вже не питаються „чому", а завзято мовчать та... роблять те, що самі уважають за відповідне. Тоді ми, батьки, з тугою згадуємо всі ті численні питання „чому" дитинні чи задирливі, а все ж таки питання, якими ми порозумівалися зі собою та мали діялог, хоча не все приємний.

Трапляється що один період у відношенні між батьками, а дітьми, коли стоїмо вже поруч один одного як рівний з рівним та можемо провадити розмови на кожну тему, послухати молоду здорову думку та висловити одверто свою. Але тоді, коли вам поставлять питання „чому" ви вже не можете як колись давно відповісти, що ви знаєте все найкраще і не можете заховатися перед протестаційним „Чому я мушу" — своїм вимінаючим: „Бо я так кажу". Тепер ви мусите, або відповісти переконливо, або признатися, що відповіді не маєте.

Ось стоїть перед вами молода, повнолітня людина, що хоче віднайти себе та своє місце у світі, у своїй спільноті у своїй родині і ставить вам десятки питань „чому", які нуртують у ній, коли вона обсервує світ та людей:

- *чому ми маємо тепер так мало визначних постатей?*
- *чому так мало у нас письменників, музик, зірок театру чи кіна?*
- *чому наше молоде покоління таке зацікавлене лише собою та вузькими побутовими справами?*
- *чому так мало знаємо про українців, які вибиваються не передові місця у професійному чи політичному житті країни?*
- *чому наше культурне життя таке бідне?...*

Слухаємо тих усіх „чому" та на більшість із них важко нам відповісти. Одне певне, коли паде загальне питання чому саме таке є наше життя тепер тут у вільній країні ЗСА — тоді можемо з переконанням відповісти; тому що частинно ми, „старше" покоління, до того довели.

О-КА

Олександер Домбровський

20-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА (1965-1985)

У цьому 1985 році Українське Історичне Товариство вступило в двадцятиліття свого існування й діяльности. Властиво наголовок нашої ювілейної статті повинен звучати — „Чудо в українській діяспорі", бо виникнення й діяльність УІТ у сучасних умовинах нашої національної спільноти межує з надприродними явищами на тлі процесу діючих законів еміграційного життя. Двадцять років діяльности наукової установи серед нормальних обставин в Україні — це нічого надзвичайного, але стільки років змагань в академічно-організаційному характері на чужині — це гідне уваги явище. Це змагання за „перехід через Червоне море" ігнорації й упереджень наукового й політичного світу Заходу до перемоги української правди серед повені нагромаджених пропагандивних трюків зі сторони перед — і післяреволюційних сил єдинонеділимства.

У нашій історії виникали не раз незрозумілі для „раціоналізуючих" істориків-прагматиків явища, які вимагали підходу радше з позицій метафізики, бо в ляборатории звичайних наукових дослідів важко їх зрозуміти. Коли після Руїни здавалося, що наш народ найшовся на смертельному ложі майже історичного небуття, появилися нараз перші ластівки Весни — національно-культурного відродження і Кобзар возвеличив „отих малих рабів німих! Я на сторожі коло їх" поставив слово", а „Дністрова Русалка" сповістила світові, що галицька Мати-Русь живе. Немов завершенням того відродження появилася монументальна Історія України-Русі великого сина русько-української землі. Михайла Грушевського — історично-культурно-національна метрика відродженого з попелів історизму народу над Дніпром-Дністром. Найвищий Підмет історії, Боже Провидіння всупереч земським законам історичної логіки й прагматизму не дозволило загинути нашому народові, щоби згодом показати йому нехай і на короткий час обіцяну землю власної державности, як визначеної цілі для грядучих поколінь.

Історія повторюється. Коли в Україні шаліє терор червоної валуївщини на національно-культурне, а навіть біологічне знищення народу при допомозі місцевих червоних іскрів, кочубеїв, родзянків і їм подібних, а українська історична правда є нівечена й рафіновано фальшована, тут, в діяспорі виникли нові когорти борців за народ і його правду. Боже Провидіння не залишає нас на поталу апоколіптичній бестії, яка під закаптуреною назвою чотирьох букв плянує проковтнути наш і інші народи. Згуртовані в рядах членства Українського Історичного Товариства та співробітників „Українського Історика" представники української національної історіографії — епігони Історичної Школи Михайла Грушевського й вірні наслідувачі вибраного ним шляху є свідомі свого почесного покликання до великого завдання піднести Червону Калину української історичної правди на п'єдестал її наукової й національної гідности. В цій цілі наш історик, проф. Любомир Винар дав почин тому двадцять років до створення УІТ, гуртуючи довкола себе таких самих непоправних ідеалістів, як він, наперекір еміграційним умовинам і опінії деяких наших „статечних" реалістів, які узалежнюють громадські почини від математичних обрахувань на аптекарській вазі можливостей часу й обставин. У даному випадку ті „реальні" обрахування завели, капітулюючи перед непоборним духом ідеалізму. Це ті піонери діяльности УІТ, для яких Україна й її правда стала змістом їхнього життя. До тих піонерів належить зарахувати Ол. Оглоблина, Я. Пастернака, Н. Полонську-Василенко, М. Чубатого, І. Витановича, М. Ждана й інших передових людей нашої історичної науки, які приступили до того діла в свідомості відвічальности за дальшу долю смертельно загроженої української історичної правди.

Згуртовані при УІТ історики не замітали передпокоїв чужих наук та не старалися проподобатися москвофільським науковцям Заходу шляхом шкальовання й бичовання власної історії й народу, з якого вийшли, щоби одержати з ласки звання „об'єктивних істориків" та становища в американському високому шкільництві за свій історіографічний мазохізм. Вони, як чесні ратаї, орали жертвенно ниву української національної історіографії, спростовуючи на сторінках „Українського Історика" й інших публікацій московсько-совєтські

(Закінчення на стор. 4)

Емілія Процінська

Про Педагогічний Інститут у Львові

Повідомлення про Товариську Зустріч у 50-ліття Іспиту Зрілости Львівських Гімназій від 15-16-го червня спонукало мене до написання дечого з минулого, що може зацікавити багатьох осіб.

З літами десь затратилися назви ще інших шкіл у Львові крім: СС Василіянок, УПТ, „Рідна Школа", Академічної, Головної і Філії, та Малої Семінарії. Однією із цих забутих шкіл є Третій Державний Учительський Семінар у Львові (опісля Педагогічний Інститут) з якого вийшло у світ свідоме українське жіноцтво. Це була одинока Державна Школа у Львові для українських дівчат „z językiem wykladowym Ruskim". Щоб мати гонор дістатись в цю школу, треба було „грішити" двома прикметами: закінчити Виділову Школу з відзначенням, або як це бувало, мати „протекцію". Учили нас, — як це водилось — професори різної якости і величини.

Зачну з нашого минулого найважнішого — польоніста, це був граф Абданк Косовський, зі шляхетським горбатим носом, та орлиними сіро-синіми очима, який чигав на свою руську жертву, щоб взяти її у свої гострі кігті. Ми всі подивляли його хвилясте чорне волосся, та його спритне джентелменство, але він ніколи не називав нас дарданельськими ослами, бож такі епітети сипались в нашу сторону від наших українських професорів.

Колись період навчання у семінарах тривав лиш три роки, але за моїх часів навчання в тому ж Державному Польському училищі тривало п'ять років, та по іспиті зрілости ми мали відкриті двері до університетів, так само як учениці з Львівських приватних українських гімназій, але вони мусіли здавати по закінченні восьмої кляси іспити перед Комісією Львівської Кура-

(Закінчення на стор. 4)

А. Юриняк

„А я шукаю серця людський голос... Щоб жити і рости"

Винесені нагору — як наголовок — ці два рядки з поезії „Промені" видаються мені центральними й програмовими для збірки Світлани Кузьменко „У сяйві променів", виданої цього, 1984 року в Торонто, Канада. Ця поезія-мініятюра варта того, щоб її подати тут сповна.

„Лунають світом різні голоси,
А я шукаю серця людський голос,
Як суть життя, як сонця — хлібний колос:
Щоб жити і рости.

У вітляній безкраїй повені,
Де промені зібралися усі:
Найлагідніші, найсвітліші промені
Промінять людям з людської душі."

Голос серця, голос зичливої людської душі — це ж і є той промінь, що освітлює життьову путь поета, наснажує його в свою чергу променіти людям доброї волі. Бож усяко в житті буває; буває таке, що „вік шукаєш, віриш і прощаєш і прощальне, й те, що не простить". („У житті буває... стор. 32)

„Як добре, що у нас є світлі друзі,
Що переходять з нами кожний час.
Як добре, що в житті є світлі музи
І світлі спомини, і друзі є у нас."

(„Як добре..." стор. 37)

Світлана Кузьменко є дуже людяна поетка, тобто в системі її поетичних образів головне, командне місце посідають людські індивіди; світ тварин і світ рослин займають другий і третій пляни її поетичного овиду.

„Крізь сотні миль я з вами розмовляю.
Я чую вас. Ви чуєте мене.
Як у кіно, життя повз нас минає —
За кадром кадр — земне у неземне.

(„Крізь сотні миль..." стор. 42)

Але слід наголосити, що не людський натовп, не маса, а сама людська одиниця, індивід — ось предмет уваги й замилування нашої авторки. На 45 стор. розгляданої збірки читаємо щодо цього виразне кредо „Не вір юрбі".

„Не вір юрбі. Видовищ її і хліба.
Вона сліпа, як найтемніша ніч,
Коли стає розярена на диби
У ній страшна сукупність протиріч.

Сьогодні в істеричному горінні
Зведе когось до Бога вишини.
А завтра вже у ній чиєсь веління
Волатиме: розпни його, розпни!

А вір людині кожній у житті.
Знайди її. Вона жива й нетлінна.
З'єднавши справжність у своїх гоpіннях,
Лиш можна йти до справжньої мети."

Протиставлення людини-індивіда людській масі — мотив частий у мистців, особливо у поетів, починаючи ще з античних часів. Та наша авторка далека від зневажання людської маси: там же бо й наші друзі, але їх треба побачити, знайти: „Знайти її (людину). Вона жива й нетлінна."

Є у збірці величенька поезія, названа „Відречення одного дисидента" (стор. 48). Можна думати, що вона навіяна „покаянням" Дзюби, його відмовою від своїх національно-культурних самостійницьких постулятів, так гідно і речево представлених у славнозвісному творі-брошурі „Інтернаціоналізм чи русифікація?"

Читаючи це „Відречення дисидента," звертаємо особливу увагу на оці рядки:

„Не дивіться, предки, так суворо,
Не вставайте гнівні із могил.
Як від себе підпишу відмову, —
Я ж в собі лишусь без перемін".

То правда, що Дзюбина відмова від самого себе — катастрофа не лиш його особиста. Це наша найновіша Гірошіма. Тож не слідно каменя в руці авторки на адресу дисидента; немає каменя також у нас: відмова не знищила резонансу брошури.

Та громадянсько-політичними мотивами пройнята меншість поезій збірки; більшість надихана мотивами особистими, індивідуальними. А згаданий тонус збірки я назвав би лагідно-мінорним, сумовитим — хоч може то моя життьова осінь так забарвлює сприймання хоч би таких, скажемо, рядків:

Мені сумно,
Що не вертається час,
Проминає літо,
погасає проміння
в промінних очах,
в'януть квіти."

(стор. 25)

„Дні за днями йдуть у далечінь;
Чи ж не завжди так було і буде?
Ті самі, і трошки інші люди,
З щастя крихтою й безмежністю болінь."

(стор. 20)

— — — — — —

„Так тяжко мені сьогодні.
Здається, що я і не я.
Прощаю ласкаві долоні.
Прощай, любове моя.

(стор. 23)

— — — — — —

„День згасав у надвечер'ї міста.
Легко-легко простелявся шлях.
Ми ловили мрію променисту:
Я в твоїх, а ти — в моїх очах.

(Закінчення на стор. 4)

Торонто відзначило 22-го січня

На саме Водохреща, 19-го січня, перед міською ратушею Торонто зібралася численна українська громада. На підвищенні — Владика Ізидор Борецький, отець прот. Петро Бублик, мейор міста Арт Еглетон, посол Юрій Шимко, радні Шей і Василь Бойчук, представники СКВУ й різних організацій, голова Комітету Українців Канади, відділ Торонто, інж. Ярослав Соколик й інші.

Програмою проводив адвокат М. Фіголь. По молитві, яку прочитав Владика Ізидор, посадник міста А. Еглетон проголосив тиждень від 19-го до 26-го січня „Українським Тижнем". На височезній машті представники молодіжних організацій підняли жовто-блакитний прапор під спів гимну „Ще не вмерла Україна".

Після того мейор Арт Еглетон у своїй канцелярії офіційно підписав проклямацію про „Український Тиждень. Мале прийняття закінчило цю святочну увертюру святкувань 22-го січня.

• • •

Того ж дня увечорі в готелі Шератон відбувся святковий бенкет. Заля була прикрашена квітами та державним тризубом. Бенкет відкрив коротким словом голова КУК інж. Соколик, який передав ведення вечором мгрові Євгенові Романчукевичеві одному зі заступників голови КУК. Владика Ізидор молитвою почав вечерю. Після вечері присутні мали нагоду почути думки Ларі Ґросмана, міністра фінансів Онтаріо і одного з кандидатів на прем'єра Онтаріо, якого представила пані Шкамбара. Ґросман підкреслив мандрівку своєї родини від переслідувань з Росії до Канади, країни всіх можливостей. Порівняв її з нашею долею: України під Совєтським Союзом та з нами у вільній Канаді . Це наш обов'язок супроти минувщини, якщо хочемо мати кращу майбутність, боротися за свободу, чи це приходиться легко, чи тяжко. Москва тільки чекає, щоб ми злінивили. Вона ніколи не знищить культуру і традицію народу, його гордість... якщо ми тут нестимо прапор свободи...".

Другий промовець, посол онтарійського парляменту Юрій Шимко сказав, що наша діяльність у діяспорі мусить використовувати все для добра батьківщини. „...Мусимо вибитися ще вище, щоб з нами рахувалися. Божий закон „любов до ближнього" мусить створити почуття єдности. Енерґію сварок треба перетворити на творчу енерґію.

Москві не вдалося знищити ідею незалежности України 67 років ані терором, ані вбивствами політичних провідників, ані голодом, чи засланнями... Тож ми тут повною консолідацією потенціялу мусимо змагатися за вільний Київ...".

Тоні Рупрехт, представник опозиції онтарійського уряду, заявив у своїм слові, що свобода у Східній Европі залежить від долі України і ...„тому на вас тут лежить велика відповідальність... Заперечення свободи - це найбільша загроза миру. Якщо ми стратимо наступне покоління, мир буде загрожений на цьому континенті...".

Посол федерального уряду Бил Пенок прочитав привіт від прем'єра міністрів Браєна Малруні. Посол Андрій Вітер, що якраз виїхав до Кореї, також передав свій привіт.

Радний Василь Бойчук передав привіт від посадника міста Арт Еглентона. Від УНРади передав привіт п. Липовецький.

У мистецькій програмі виступили сопрано Оксана Макогон та тріо „Верховина" у складі: Надія Кохансь ка, Оксана Макогон та Богдана Ігнатович. Акомпаньював Михайло Бубна, мистецький керівник — Олена Глібович. Під час вечері молоді пластунка і одумівка роздали присутнім карточки, які можна було виповнити привітом дисидентам або їхнім родинам, і за один доляр така карточка принесла б багато моральної підтримки та радости комусь в Україні. (Доляра треба було покласти в конверту разом з карточкою). Молоді дівчата зібрали коло 149 карточок і тільки 40 долярів... (один доляр — це ціна картки, а 64 центи за марку в Україну).

Молитвою, яку відмовив о. прот. П. Бублик закінчено вечір. Присутні мали змогу перед і під час вечері оглядати збірку українських державних грошей, цей незаперечний доказ нашої державности. Власник збірки - М. Хомяк.

• • •

У неділю, 22-го січня, в концертовій залі Месі Гол о год. 3:30 по обіді відбулася святкова академія. Під звуки барабанів хорунжі внесли на сцену прапори. Концерт відкрив голова КУК Я. Соколик. Під час короткого слова, в якому він вітав присутніх ветеранів, а також найновіших наших емігрантів з Польщі, сурмач П. Бабей заграв салют поляглим за волю України. На сцені на центральному місці височів державний тризуб України на блакитно-жовтому прапорі та герби України. Естетичні декорації приготовили Арсен Степанюк та Богдан Головацький.

Мистець Володимир Довганюк прочитав Четвертий Універсал під звуки дзвонів на тлі мистецьких прозірок — краєвидів Києва. Висвітлював прозірки Р. МекКол. Цей зорово-слуховий вступ створив чудовий святковий настрій на залі.

Хор „Прометей" виконав „Вкраїно - мати, кат сконав" муз. К. Стеценка, сл. С. Черкасенка; „Гей, в Карпатах" муз. А. Пашкевича, соліст Володимир Брехун; „Клянемося, вітчизно, серцями муз. Г. Гембери, сл. за Д. Луценком; диригував мгр Василь Кардаш.

Доповідь прочитав проф. Петро Потічний, проф. Мек Мастерського університету в Гамилтоні. Доповідача оригінально представила мгр Анна Троян. Проф. Потічний аналізував події визвольних змагань та шукав причин невдачі.

Христина Романа Липецька з Дітройту, мецсо-сопрано, в супроводі Зенона Лаврншина з почуттям виконала „Молитву" муз. І. Соневицького, сл. Т. Шевченка, „Жита" муз. Н. Нижанківського с. о. Олеся. „Синя чічка" муз. М. Гайворонського, сл. В. Бокського, та „Засумуй, трембіто" муз. Н. Нижанківського.

Хор „Діброва" виконав „Партизанську колискову" муз. І. Вілецького, ар. В. Кардаш, сольо Соня Сахно. „Україно кохана" муз. А. Плешкевича, ар. В. Кардаш та „Ось день війни народної" з пісень УПА, ар. М. Федорова. Хор співав ніжно з почуттям, зокрема пісню „Україно кохана" виконано було дуже гарно. Володимир Довганюк прочитав „Універсал" Миколи Вереша. Духова оркестра „Батурин" заграла „Марш фронтовик " муз. С. Творуна, адпт. Ю. Гойдала та „Марш на стрілецькі мотиви" муз. Я. Зноско-Боровського, інструментація Р. Ясінського.

Величаво виглядали на сцені хори „Діброва", „Прометей" та оркестра „Батурин" у спільному фінальному виступі, які виконали „Стоїть курган" муз. І. Шамо, сл. за Д. Луценком, інстр. Р. Ясінського, сольо Соня Сахно. Нову оригінальну кантату „Україні" муз. В. Кардаша, сл. М. Боєслава, солісти — С. Сахно, І. Пирожак, В. Шевель. На закінчення — „Вставай, Україно" муз. О. Садовського, ар. і інстр. В. Кардаша, сл. М. Боєслава. Враження з останньої групи точок були різні. Одні були захоплені кількістю виконавців та кількістю звуку — монументальним виконанням. Інші вважали, що духова оркестра переповнила звуком **залю Месі Гол так, як і в своєму самостійному виступі та „прикрила" слова і голоси.**

„Діброва", „Прометей" та „Бутурин" — це ансамблі торонтонського Осередку СУМ, мистецький керівник яких є мгр Василь Кардаш, акомпаньятори — Надя Середа-Брехун та Марійка Турчин.

Національним гимном закінчено Свято Державности і Соборности України.

• • •

22-го січня о год. 12-ій впо лудне прем'єр Онтаріо Віллям Дейвіс у своїй канцелярії підписав декларацію незалежности України в присутності Владики Ізидора Борецького о. прот. Петра Бублика, колишнього міністра Івана Яремка, міністра М. Лялюка, послів Ю. Шимка, Л. Колина, інж. М. Барабаша від СКВУ, д-ра П. Глібовича, голови Провінційної Ради КУК, і інж. Я. Соколика, голови КУК відділ Торонто. Резолюція, щоб онтарійський уряд підписував щорічно декларацію незалежности України і також інших поневолених народів, була прийнята парляментом Онтаріо одноголосно на внесок посла Юрія Шимка.

Після офіційної церемонії підписання декларації, відбулося прийняття представників українських організацій в одній зі заль парляменту. В часі прийняття інж. Я. Соколик подякував прем'єрові Дейвісові за його праця для мешканців провінції Онтаріо та для української громади. Побажав йому успіхів з нагоди його відходу у приватне життя та подарував йому від української громади гарну велику трипільську вазу. З коротким словом виступив ще колишній міністер І. Яремко, міністер М. Лялюк, посли Ю. Шимко та Л. Колин. Т. Рупрехт від Ліберальної партії, а від НДП (ен-ді-пі) — посол Ед Филипс.

Український блакитно-жовтий прапор гордо маяв на високому машті коло ратуші двомільйонового міста Торонто аж до 26-го січня.

Оксана Бризгун-Соколик

Оборона В. Половчака потребує помочі

Під час останніх кількох років справа Володимира Половчака була голосна по цілому світі і засоби масової інформації повідомляли про цю справу в позитивнім і неґативнім насвітленні.

Українська преса на загал мало писала про Володимира, а якщо були звідомлення, то переважно у формі уривків з американських часописів чи журналів. Український загал в більшості уважав непотрібним вмішуватися у справу В. Половчака, сподіваючись, що адвокат Юліян Куляс дасть собі якось раду і Володимир, ставши 18-літнім юнаком залишиться в Америці без дальших перепон.

На жаль дійсність інакша і справи самі не полагоджуються. Ю. Куляс, адвокат з Чикаґо, сам взявся за дуже трудну справу оборони Володимира. При мінімальній помочі від громади ЗСА і Канаді він, залишившись зданий на свої особисті фонди, сумлінно і послідовно боронить справу Половчака.

Адвокат Куляс не тільки боронить Володимира без винагороди, але ще мусить покривати з власних фондів кошти апеляцій, судів, переслухань, адвокатських актів та з тим зв'язаних справ. І тільки через його старання Володимир дістав дозвіл перебування і азилю в ЗСА і дотепер перебуває у вільній Америці.

Йому з допомогою прийшов професор права Бруклинського правничого коледжу Генрі Голцер, спеціяліст конституційного права в ЗСА. Проф. Голцер і адвокат Куляс разом уложили стратеґію і обороняли послідовно Половчака. Під час останніх п'яти років наразилися на великий труд, неприємності, погрози, шантажі і великі кошти. Стаття, яка появилася в березневім числі „Рідерс Дайджест" про В. Половчака пише, що „якщо б оба адвокати рахували мінімальну винагороду за свою працю і час, то кошти оборони Володимира виносили б понад півтора мільйона долярів".

Більшості українців здається, що незабаром все буде якось полагоджене. Це не так. Загроза депортації Володимира до СССР дальше висить над ним. „Важка рука КҐБ простягається через океан, щоб здушити ваші горла", каже адвокат МкДоналд (адвокат Дем'янюка) з Баффало. „Чи ви будете сидіти в безділлі і покірно чекати на вашу загибель?".

Оборона В. Половчака це не є лише справа Ю. Куляса — це є справа цілої української громади. Оборона Володимира — це боротьба з большевицьким тираном, який нищить на рідних землях і пробує нас нищити у вільному світі послуговуючись своїми прихильниками, які прикриваються обороною громадських прав, вишукуванням воєнних злочинців тощо.

Не чекаймо бездільно! Даймо фінансову допомогу адвокатові Кулясові, щоби він особисто не мусів нести весь тягар оборони Володимира. Досі організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) зібрала тільки 5,000 дол. на фонд оборони В. Половчака. Попри цю суму ще вплинуло кілька тисяч від поодиноких організацій і осіб. Це аж ніяк не є задовільною сумою. Адвокат Куляс не тільки працює над справою оборони Володимира без винагороди, але ще видав коло 100,000 дол. на видатки пов'язані з цією справою.

АОЛПУ продовжує збіркову акцію на оборону В. Половчака. Всі пожертви на фонд оборони Володимира будуть передані цілістю адвокатові Ю. Кулясові. Пожертви на фонд оборони Половчака можете відрахувати від податків. Гроші і грошові перекази слід посилати на адресу: Americans for Human Rights in Ukraine, 43 Midland Pl., Newark, N.J. 07106.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КООПЕРАТИВИ в НЮ ЙОРКУ

відбудуться

в неділю, 24-го березня 1985 року

в залі Православної Церкви св. Володимира

при 160 Вест 82-га вул. в Ню Йорку.

ЛІРИКА! УВАГА! ПРОЗА!

В-во Пластова Ватага „Бурлаки", Ню Йорк — 1983 видало і рекомендує книжку

РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО

НЕВИСПІВАНІ ПІСНІ

(Вибрана лірика і проза)

Упорядкували: Б. Бойчук і О. Кузьмович
Обкл. і мист. оформлення: Орест Слупчинський

Книжка має 124 сторінки, формат 6" x 9"; гарна тверда оправа. Вартість цієї цінної книжки збагачують ще ілюстрації та знімки незабутнього УСС-а.

Ціна: 9.00 дол. з пересилкою.

Покупці зі стейту Ню Джерзі при замовленні книжок зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% стейтового податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Доки журавлі не відлетіли...

„На виставах корифеїв народного театру я був потрясений великим мистецтвом Миколи Садовського і одночасно придавлений своїм аматорством та професійною безпорадністю. Що мене штовхає у театральний круговорот? Які в мене права і дані для акторської професії? Ці болючі і тяжкі думки затруювали мою першу зустріч з українським театральним Олімпом". Так пише у своїх спогадах тодішній УСС-івець, а пізніше великий Березілівець, єдиний тут серед нас живий свідок тріюмфу і трагедії Леся Курбаса і „Березоля", чудом уцілілий великий наш актор і новатор-режисер Йосип Гірняк.

Скромність притаманна лише великим людям. Не слави він шукав. Український театр це був Гірняк, його душа, його думки, все його життя. Він готовий був умерти за наш український театр. На протязі свого кольоритного, творчого і мученицького життя великий наш Актор зіграв, за моїм підрахунком, понад 150 ролей в театрі і коно, це значить 150 п'єс, від Кропивницького, Старицького, Винниченка, через Моль'єра, Сінклера, Шіллера до Кочерги і Миколи Куліша. Та хіба тут всіх драматургів перелічиш, в чиїх п'єсах грав Гірняк? І. Шекспір і Лопе-де-Веґа, і Ґольдоні та Ібсен, і Леся Українка та Шевченко, і Гоголь та Островський, і Грінченко та Тобілевич, Васильченко, Гуцков, а також Микитенко та Корнійчук і дуже багато інших драматургів.

А поруч з великим майстром Гірняком завжди стояла його дружина, акторка Олімпія Добровольська. Випускниця Драматичного Інституту ім. Лисенка, вона була провідною акторкою столичних театрів, широко відмічувана пресою, це вона, прімадонна, радила Гірнякові іти для фахового вишколу до Театру Леся Курбаса. Це вона вчила його абетку театрального ремесла в Театрі ім. Ів. Франка і допомогла дебютувати в „Затопленому дзвоні" Гауптмана, в ролі, яку грав сам режисер Гнат Юра. Це вона розділила з чоловіком його долю в ҐУЛаґ-у далекої півночі. Це вона, велика українська артистка Олімпія Добровольська, стояла все життя проруч свого чоловіка Й. Гірняка, захищаючи його від смертельних ударів долі і будучи його партнером та порадником в творчій праці.

Відомий сучасний англійський актор світової слави сер Алек Ґіннесс зіграв за 50 років своєї акторської діяльности 67 ролей у п'єсах і 44 у фільмах та дев'ять в телевізії. А наш Йосип Гірняк створив в півтора рази більше сценічних образів, і то в яких жахливих для акторської творчости умовах. Сера Алека Ґіннесса і англійці, і весь акторський світ носять, як кажуть, на руках, а як ми шануємо Йосипа Гірняка? Правда, не так давно був в Торонто мистецький вечір „Лесь Курбас і Мельпомена", присвячений великому учителеві Гірняка. У другій частині цього Курбасівського вечора наш відомий бас Йосип Гошуляк і піяністка Тетяна Ткаченко присвятили свій виступ Гірнякові і Добровольській. Це було дуже шляхетно з їхнього боку.

Назагал ми шануємо великих людей в нашому суспільстві лише після їхньої смерти. Ми друкуємо гарні некрологи під заголовком „Відлітають сірим шнурком журавлі в вирій". А поки чоловік живе, то ми не тільки не шануємо його чи її, але й намагаємось гальмувати працю людини, скеровану для нашого ж українського добра. Видно така вже психологія нашої бездержавної темпераментної нації.

Приємною несподіванкою буде вийняток з нашої летарґії в Торонто. Невелика ініціятивна група мистців і цінителів мистецтва та поклонників Гірняка-Добровольської влаштовує в кінці березня цього року урочисту імпрезу на пошану наших видатних корифеїв, що живуть в Ню Йорку не в дуже сприятливих умовах. Хтось приїде з Ванкуверу, хтось з Оттави, хтось візьме левину долю організації на свої плечі в Торонто, хтось в тому ж Торонто творчо готуватиметься до імпрези і культурне та свідоме громадянство Торонто матиме змогу в неділю, 31-го березня в залі УНО вшанувати своєю присутністю наших майстрів сцени березільців Йосипа Гірняка та Олімпію Добровольську, що віддали все своє життя, весь свій талант українському театрові. Матиме змогу вшанувати, доки журавлі ще не відлетіли...

Ростислав Василенко

Громада повіту Ошен відзначила Січневі Роковини

Українська громада повіту Ошен відзначила Січневі Роковини незалежности і соборности України у вівторок, 22-го січня ц.р. В місті Тамс Ривер на будинку Адміністрації повіту вивішено синьо-жовтий прапор. Присутній на церемонії вивішення прапору член повітової Управи Деміян Миррі, литовського походження, сказав, що він розуміє почуття українців. „Мої предки також страждали під совєтською домінацією" — сказав він. Голова Українсько - американського клюбу в цій місцевості Іван Бортник заявив, що відзначенням Січневих Роковин „ми говорим нашим братам і сестрам в Україні, і в Сибірі, що ми їх не забуваємо".

Це вперше в цьому повіті повітова рада проголосила День Української Незалежности.

Українсько - Американський Клюб був зорганізований тут чотири роки тому і нараховує тепер вже 150 членів. Василь Личко, заступник голови клюбу, заявив, що в цьому повіті є численні українці, які ще не знають про існування Українсько-Американського Клюбу, члени якого сходяться в другий четвер кожного місяця в 7:30 год. вечора в приміщенні муніципального будинку в місті Довер і він сподівається, що членство клюбу зростатиме.

Доповідь В. Мороза в Кензаському університеті

У четвер, 21-го лютого ц.р., д-р Валентин Мороз загостив до університету Кензас в Лоренс з доповіддю про „КҐБ з власного досвіду". Доповідь його була спонзорована Відділом совєтських і східньо-европейських студій та Відділом історії. На доповідь прибуло около 100 професорів і студентів, а також група українців (16 осіб) з Кензас Ситі і Ст. Джозеф, Міссурі.

В своїй змістовній доповіді В. Мороз представив дії і методи КҐБ. Існування КҐБ промовець поділив на два періоди, сталінський і післясталінський. Перший період визначався тим, що КҐБ стосувало, головно, фізичне насильство над в'язнями, а в другому, воно вживає різні методи, включно із писхологічною, за допомогою яких старається заломити психічний стан політичних в'язнів. Цим методам сприяє та обставина, що сучасне КҐБ складається, головно, з людей з вищою освітою, яких промовець називає „консумерами", бо праця в тій інституції є найбільше платна. КҐБ також застосовує методу ув'язнення політичних в'язнів разом із кримінальними злочинцями та умово хворими.

Доповідь В. Мороза прийняли слухачі з великою увагою, не тільки тому, що вона була оригінальною, виявляючи невідомі для американців методи КҐБ, але також і тому, що промовець виголосив її в спокійній формі, без огірчення, так немов би він говорив про терпіння інших, а не його власні. Виявом зацікавлення доповіддю були численні запити і коментарі.

Михайло Палій

Українці Баффало відзначили січневі роковини

З ініціятиви Відділу УККА українська громада Баффало відзначила роковини Незалежности і Соборности. В будинку міської управи проклямацію Дня Державности України підписали посадник міста Баффало Джеймс Ґріффін і голова повіту Ірі Едвард Рутковскі в присутності численної делеґації української громади.

В українському домі „Дніпро" для відзначення цих світлих подій в історії України відбулася академія-концерт. Започаткував академію вступним словом член Екзекутиви УККА Ігор Чмола, після чого проклямацію Дня Незалежности України відчитала голова УККА Даша Процик.

Основною точкою програми була промова запрошеної на свято знаної громадської діячки Степанії Букшованої. Бесідниця підкреслила значення історичних Актів 22-го січня 1918-19 років, зупинилася на причинах невдачі наших визвольних змагань.

Змістовною була і мистецька частина академії. Присутні з захопленням сприйняли деклямацію вірша Іванни Савицької „В далекій Україні" у виконанні юних сумівок Наталки Папіш, Уляни Мороз та Миросі Михаськів, скрипкове сольо Григорія Доценка у фортепіяновому супроводі брата Івана Доценка, виступ хору ОЖ ОЧСУ „Мрія" під керівництвом дириґентки Наталії Процьків-Бабицької, у супроводі Івана Доценка. Квартет „Галичанки" закінчив програму відспіванням українського національного гимну, що його підхопили всі учасники свята.

Святочного характеру академії, без сумніву, надала чудова декорація сцени, якою займався мистець Мар'ян Борачок. В центрі своєї композиції мистець умістив герб України і обвів його гербами окремих українських земель, чим підкреслив соборність України.

Крім академії, була відправлена Служба Божа в намірення українського народу та Панахида за тих, що полягли за волю України.

Слід додати, що про відзначення роковин 22-го січня згадали обидві українські радіопрограми, які є в Баффало, та місцевий англомовний щоденник „Баффало Нюз".

Михайло Лоза

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. проф. Михайла Чорнодольського

бувшого поручника Української Галицької Армії
пересилаємо 50.00 долярів
на цілі Українського Наукового Дослідного Осередку
при Іллинойському Університеті в Чикаґо,Ілл.

•

Його Достойній Дружині Клавдії і Доні Ірені — висловлюємо глибоке співчуття.

Інж. Дмитро і Марія КУЛИНИЧ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

МИХАЙЛА ГОЛОВЕЯ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖБИ

в суботу, 23-го березня 1985 р. в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., о год. 10-ій ранку;
в неділю, 24-го березня 1985 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й., о год. 4-ій по пол.
та у Римі.

Про молитви та участь у Святих Літургіях за спокій Душі Покійного просять —
доньки:
ОРИСЯ САЛЯК з родиною
ДАРІЯ КЕКІШ з родиною

У ПЕРШУ ДУЖЕ БОЛІСНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ
ВІД НАС У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

Богдана Зорича

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в церквах:

12-го березня 1985 р. в церкві Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці, Йорктон, Саскачеван, Канада;
12-го березня 1985 р. в церкві св. Покрови, Торонто, Канада;
23-го березня 1985 р. в церкві св. Миколая, Торонто, Канада.

Друзів і Знайомих просимо про молитви за вічний спокій Покійного.

У безмежній скорботі:
ЯРОСЛАВА — дружина
ХРИСТИНА І КВІТКА — доньки з родинами

Відділ Об'єднання б. Вояків Українських Армій в Америці, Вашінґтон, Д.К.

повідомляє всіх Побратимів, що 11-го березня 1985 року відійшов у Вічність на 91-му році життя

сл. п. о. совітник

СТЕФАН КІРЖЕЦЬКИЙ

четар Українських Січових Стрільців та учасник Визвольних Змагань.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

•

Панімаці та Родині Покійного складаємо наші найщиріші вислови співчуття.

УПРАВА І ЧЛЕНИ ВІДДІЛУ ОбВУА
у ВАШІНҐТОНІ

УСВТ „Чорноморська Січ"...

(Закінчення зі стор. 1)

ювілейні святкування, які закінчаться бенкетом і вшануванням визначних членів в неділю, 28-го квітня, в Клюбі Навато в Ірвінгтоні, Н. Дж., розповіли членам Екзекутиви УНСоюзу і редакторам „Свободи" провідні члени цього активного товариства голова Мирон Стебельський, заступник голови Омелян Твардовський, референт зовнішніх зв'язків і Іван Оришяк і імпрезова референтка Дарія Біназевська — під час недавніх відвідин в Головній Канцелярії УНСоюзу і в редакції „Свободи".

Речник групи М. Стебельський, подавши спершу історичне тло, на якому оснувалась „Січ", її завдання в минулому та перестанову з бігом часу на задоволення потреб нових поколінь, розповів про теперішню працю товариства, про вже відбуті річні ювілейні імпрези спортового характеру в минулому році та про запланований бенкет, який мав відбутися минулого жовтня, але який відкладено з уваги на смерть Патріярха Йосифа. Запрошенням до участи в цьому бенкеті членів Екзекутиви та проханням дальшої постійної уваги до українського спорту закінчив своє слово М. Стебельський.

У приязній розмові, яка відтак розвинулась, гості не поінформували про вже деякі конкретні пляни закупу чи побудови культурно - спортового осередку для обслуги і потреб великої української громади північного Ню Джерзі. Такий проєкт мусить мати всегромадський характер, тому з ініціятиви УСВТ „Чорноморська Січ" вже почались неформальні розмови з представниками інших організацій Нюарку, Ірвінгтону, Елізабету, Пассейку, Клифтону та інших осередків в північній частині стейту. Ці розмови і конкретне плянування будуть посилюватись в наступних місяцях. „Потреби і можливості існують — треба зрозуміння, жертвенности і спільної дії", — заявили гості, отримавши запевнення підтримки в цьому та інших починах дял добра громади від головного предсідника д-ра Івана Флиса.

Головний касир Уляна Дячук сконкретизувала ці слова підтримки даровим чеком на потреби УСВТ „Ч.Січ" та побажанням успіхів в майбутньому не тільки в спорті, але й у всегромадських починах.

УВАГА! ДО ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ"
І ЛЮБИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА УВАГА!

Вийнятковий дарунок на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА
та інші нагоди
МИСТЕЦЬКІ ВИДАННЯ
КОНСТАНТИНА ШОНК-РУСИЧА

1 ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА: зміст складений із 51 підзаголовків, починаючи з МИСТЕЦТВА НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ і кінчаючи ЦЕРКВАМИ НА УКРАЇНІ. Рисунки, малюнки, портрети і знімки - чудові. Стор. 300.
2 ДЕРЕВ'ЯНА РІЗЬБА В УКРАЇНІ: багата на репродукції, оригінальні знімки і, головне, професійне пояснення цілого процесу праці цього прекрасного мистецтва. Стор. 184
3 УКРАЇНА В ЛИСТІВКАХ: це 168-сторінковий, двомовний альбом, у якому знайдете кольорові репродукції малюнків і знимок 150-ти мистців.

Усі ці книжки-альбоми у твердій обкладинці із золотими написами. Розмір 81/2 x 11"

ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН:

Історія укр. мистецтва .... 25.00дол.
Дерев'яна різьба в Україні .... 25.00 дол.
Україна в листівках .... 20.00 дол.
При закупі усіх 3-ох книжок .... 55.00 дол.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти: SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

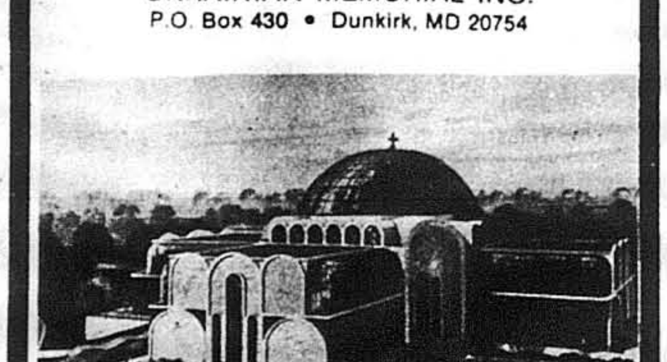

Купуйте місця поховання в Українському Націоналному Пам'ятнику- Мавзолею
(від 1,340.00 — 3,438.00 дол.)
Ціна включає гранітну плиту і напис.

4111 Pennsylvania Avenue, S.E.
Washington, D.C. 20746

Про подробиці можна довідатись:
— відвідавши нашу канцелярію при вищеподаній адресі,
— або телефоном: в урядові години від понеділка до п'ятниці від год. 10 вранці до 4 по полудні, телефонуючи на наш кошт (колект) (301) 568-0630, поза урядовими годинами: (301) 855-8864.
— або переславши негайно цей купон на адресу:

UKRAINIAN MEMORIAL INC.
P.O. Box 430 • Dunkirk, MD 20754

Прошу прислати мені безкоштовно докладні інформації про місце поховання на Українському Національному Цвинтарі-Пам'ятнику або подзвонити мені.

В МАВЗОЛЕЇ .... В ЗЕМЛІ ....

Name ....
Street ....
City .... State .... Zip ....
Telephone: Area Code .... Number ....

Про Педагогічний...

(Закінчення зі стор. 2)

торії зі всіх предметів, котрі були на індексі даної Школи.

Багато з наших товаришок скористало з відкритих дверей до вищої освіти, між ними одна з наших малярок — Міка Гарасовська-Дацишин, про яку ми всі знаємо, бо вона займає визначне місце в українському суспільстві. Тому звертаюсь до всіх колишніх учениць не забуваймо і ми своєї школи, де професори розжарювали в нас вогник до більшого і більшого знання.

Передо мною лежить фото всіх колишніх моїх професорів та педагогічного збору в Святоюрському городі, під статуєю Митрополита Шептицького (різьба Коверка). І я не забула імен наших професорів, ось вони: д-р Юрій Щуровський, д-р Кость Кисілевський, проф. Северин Левицький (псевдо: Сірий Лев), д-р Роман Цегельський, д-р Чубатий, проф. Юрій Рудницький (псевдо — Юліян Опільський — автор повісти „Іду на Вас") п. Навроцька, (псевдо — Юнапа), проф. Володимир Тиховський, (псевдо — Едзьо), д-р о. Василь Лаба, директор — о. Юліян Дзерович, о. Бачинський, проф. Мирон Федосевич, проф. В. Калинович, (псевдо — Кальош), д-р Ольга Мриц, проф. Курилас, проф. Іван Левицький (псевдо Іван Музичка). Ще була дуже гарна пані українського походження, спольонізована, д-р Скульська — славна декляматорка. Всі ті професори давали нам доброї школи.

Дорогі давні учениці - товаришки відгукнуться! Долучімся до гурту, та приїжджаймо на зустріч Львівських Шкіл на Созівці. Може дехто — ще пам'ятає нас?

20-ліття...

(Закінчення зі стор. 2)

фальшивки, та виказували перфідну ролю підсовєтської історичної науки, марксистсько-ленінської ідеології (читай: утопії!) та цілої злочинно забріханої системи, побудованої на мільйонах жертв, запровадженні терору та соціяльної, національної й загальнолюдської несправедливости.

У тому своєму покликані історики при УІТ стояли завжди в авангарді починів до доброго й корисного діла. І так УІТ єдине в світі вільної української науки відзначило 100-ліття з дня народження М. Грушевського (1966 р.), присвячуючи один том „Українського Історика" тому ювілеєві. В 1967 році відзначено 10-ліття Української Національної Революції одним випуском „Українського Історика", а в іншому томі 100-ліття НТШ та згодом у дальшому томі століття з дня народин Д. Дорошенка, В. Липинського й М. Слабченка. Минулого 1984 року, відзначено 50-ліття смерти М. Грушевського кількома Науковими Конференціями й доповідями, при чому присвячено цій справі окремий том „Українського Історика", який має вийти на днях. У рамках видавничої діяльности, тобто під фірмою УІТ, вийшов Історичний Атлас України, на який дотепер не могла злобутися наука в підсовєтській Україні в своїх „республіканసько" фінансових можливостях. До того долучуються ще й інші публікації УІТ, що їх в невеликій часописній статті годі перерахувати. На черзі є дальші публікації — монографії науково-дослідного й бібліографічного характеру, плян видання Історії України, як останнього слова науки на сучасному етапі дослідів, а в тому низка публікацій у зв'язку з відзначенням 1000-ліття офіційного прийняття християнства в Русі-Україні. В свідомості свого покликання УІТ піднесло високо прапор вільної української науки в історичному секторі, стаючи в авангарді змагань за нашу правду. Надіючися на допомогу Провидіння, віримо, що овочем наших спільних змагань буде воскресіння невміручого фенікса української правди над Аскольдовою Могилою й Могилею в Каневі, розритими україножерною московсько-совєтською політикою. Але „Розрита Могила" оживе й згідно з пророцтвом Кобзаря з неї встане Україна. Це буде тріюмф української правди.

Під сучасну пору УІТ має свої Товариства прихильників у ЗСА, Канаді, Европі й Австралії, втішаючися довір'ям і вдячністю нашої національної спільноти та вдержуючи наукові зв'язки з чужинецьким науковим, головно американським світом. До речі буде подати до загального відома, що УІТ є афілійоване до Американського Історичного Товариства. В 20-ліття своєї діяльности Українське Історичне Товариство звертається до української громади з проханням моральної й матеріяльної допомоги для дальшої праці на благо спільної справи. Ставайте передплатниками „Українського Історика" та членами прихильниками УІТ. Допоможіть нам виконувати велике діло, щоби майбутні покоління нашого народу в сім'ї вольній-новій згадували з вдячністю нашу спільну працю для спільної цілі. Зголошення на передплату „Українського Історика" (25 долярів річно) та пожертви просимо слати на адресу: The Ukrainian Historian, P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА
Леоніда Соневицького
„Студії до історії України"
з передмовою **проф. В. Кубійовича**
і „Словом" **проф. О. Оглоблина.**
Ціна книжки 20.00 дол. • пересилка 1.00 дол.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПОВІСТІ! УВАГА! ОПОВІДАННЯ!
Вийшла друком у В-ві „СВОБОДА" цього 1984 року нова книжка
автора **Петра Балея**
П А Н
ПОВІСТІ та ОПОВІДАННЯ
(друге видання, доповнене)
Книжка формату 5 " x 8" — має 279 стор., м'яку обгортку. За своєю мовою, формою, стилем і висловами — твір оригінальний і цікавий.
Ціна 10.00 дол. з пересилкою.
Покупці зі стейту Ню Джерзі при замовленні книжок зобов'язані додати до відповідної суми ще 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

„А я шукаю..."

(Закінчення зі стор. 2)

В нас тоді були ще білі коні,
Що пізніш темнішали від літ.
Це тоді ти на своїй долоні
Простягнув мені найкращий світ."

(„Це тоді" стор. 22)

Покійний Борис Олександрів мав цілковиту рацію, коли у відповідь тим, докоряв йому за перевагу сумних ноток у його поезіях. Казав таке: „Та візьміть ви не лише мою, не лише нашу, українську поезію взагалі, а таки поезію в світовому маштабі, то побачите, що найкращі поетичні перлини забарвлені сумом. І це справді так.

Та й сум ще не є безнадія, не розпука, не занепад духу. І в даній збірці на стор. 55 подибуємо поезію „Героям УПА":

„У давнину проминуть наші дні.
Та світло для безсмертних не темніє.
Народ складе про них свої пісні,
Що втілять їхню правду і надію —

Тих, що зродила із життя глибин,
Як квіти-квіт,
Батьки — дочку і сина,
Одна для них — на цілий Божий світ.
Одна-єдина — вічна Україна".

Невеличка розміром збірка — всього лише півсотні поезій, і половина їх — мініятюри. Але авторка потрапила сказати в них не лише про свої мрії та радість, сум і жаль, про вечірні розмови (з собою і з друзями), але про суспільно-значущі явища (ось як „Присвята жертвам штучного голоду в Україні 1932-33 рр."), про совість мистця (вірш „Совість", стор. 50), про жіночу вдачу й долю (Україна", „Вдовиця")

Поезія „Вдовиця" (стор. 26) заслуговує на те, щоб про неї сказати окремо: це ж просто „розгорнена програма Цека" — як любили висловлюватись партійні функціонари в Совдепії: тут і „горох при дорозі", і „гість на порозі", і „третій (третя"?) у парі", і „ ключі журавлині в піднебессі осіннім", і „плаче як ніхто не бачить", — і все це впаковано в три восьмирядкові строфи! Воістину! (сказав би, хвилюючись небіжчик Микола): заради одного цього вірша варто всім удовам придбати збірку „У сяйві променів".

Та й „мужеська стать" за якусь нещасну десятку долярів (мабуть, навіть менше) матиме нагоду не лише повчатися, читаючи „Совість" та „Вдовицю" а й оздобити своє мешкання гарною поетичною збіркою з обкладинкою та ілюстраціями Мирона Левицького і пресимпатичною світлиною авторки — Світлани Кузьменко.

Помер 100-літній о. М. Кривуцький

Вінніпеґ, Ман. (А. Курдидик). — У понеділок, 25-го лютого 1985 року, українська громада цього міста поклала у могилу на цвинтарі Пресвятої Родини незвичайного Покійника — сторічного Василіянина отця Мирона Кривуцького, мабуть, останнього з колишніх капелянів Української Галицької Армії.

Син хліборобів з Чижева, в Золочівщині, майбутній отець Мирон прийшов на світ 18-го липня 1884 року. 19-літнім юнаком він вступив до Василіянського Чину, пройшов від 1903 року новіціят у Крехові, філософічні й теологічні студії у Лаврові та в Тернополі, завершивши їх дипломом в університеті в Інсбруці, в Тиролі, після чого у травні 1912 року в катедрі св. Юра у Львові його висвятив Митрополит Андрей Шептицький. В наступних роках о. Мирон очолював новіціят у Крехові, вчив у народних школах і був шпитальним душпастирем в Дрогобичі та сотрудником у Перемишлі. Влітку 1914 року відвідав батьків у Чижеві і там захопила його війна та прихід росіян, що на короткий час заарештували о. Мирона. Повернувшись до Жовкви, був о. Мирон там і згодом у Кракові катехитом, а від листопада 1918 року з запалом працював для закріплення своєї держави. У наслідок цієї праці він мусів з Галицькою Армією відступити за Збруч, де 15-го серпня 1919 року зголосився до отця д-ра Василя Лаби, духовного референта при начальній команді УГА в Кам'янці-Подільському, і став духовником для військових шпиталів Галицької Армії. З того часу о. Мирон перейшов усю епопею Галицької Армії, віддаючи всі свої сили та здібности масовим тифозним лічницям, в яких бракувало лікарів, ліків, санітарної служби і т.п., а навіть рук для масових могил, в які кожного дня складали дослівно десятки і десятки померлих.

Щоденні Богослужби, останні Сповіді і похорони, перевіз сотень тифозних возами з місця на місце, яких навіть не раз у непогоду не розвантажували з возів, бо не було місця, або з зустрічних сіл виходили групи чоловіків і не впускали тифозних до села, — все це створювало умовини, в яких капелян УГА о. Кривуцький, — сам перехворівши на тиф, — ставав поруч сотень таких як він справжнім лицарем любови, посвяти та самопожертви. Пересуваючись в такому „тифозному каравані" в історичному Чотирикутнику Смерти на все вужчій території своєї держави, о. Мирон опинився з залишками УГА під опікою дійової армії УНР, і ввійшовши у склад шістнадцятої дивізії А. Долуда, перейшов з нею до Чехо-Словаччини. Там у таборах колишніх вояків УГА вчив на курсах і був душпастирем до 1929 року, коли уряд ЧСР розв'язав табори. Тоді о. Мирон зголосився до пряшівського єпископа Діонізія і пробув ще чотири роки священиком і катехитом у різних містах Закарпаття.

У 1929 році о. М. Кривуцький прибув до Канади, де кілька років був душпастирем у катедрі свв. Володимира і Ольги, та згодом парохом містечка Сифтон і його округи з 8-ма українськими поселеннями. На цій праці він провів добрі два десятки років і щойно в 1955 році у 70-літньому віці, переїхав до центрального манастиря Отців Василіян у Мондері, Альберта, і там, виконуючи до глибокої старости обов'язки мгра новіціяту та пишучи свої спогади зі служби українській державі, залишився до смерти, яка наступила у четвер, 21-го лютого ц.р.

Похорон о. М. Кривуцького відбувся у Мандерському манастирі в суботу, 23-го лютого, після чого в понеділок, 25-го лютого, в церкві св. Миколая у Вінніпегу був відправлений врочистий священичий похорон, в якому взяли участь Митрополит Максим, єпископ Мирон, єгумени, отці василіяни і редемптористи, коло 20 священиків і велика громада українців, які пам'ятали Покійного з його душпастирської праці та прибули на його похорон з далеких сторін. Похоронили отця Мирона на цвинтарі Пресвятої Родини, і ніякий історик новішої доби України не зможе пройти мовчки попри могилу священика-вояка о. М. Кривуцького.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!
І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ БАТЬКО-СОЮЗ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВОЛОДИМИР ПАШУЛА, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н. Дж., помер 28-го вересня 1984 року на 67-му році життя. Нар. 22-го липня 1917 року в Джерзі Сиґі, Н. Дж. Членом УНС став 1935 року залишив у смутку дружину Гелен, дочок Рут і Еллен. Похорон відбувся 1-го жовтня 1984 року на укр. кат. цвинтарі в Ґовплон, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Меланія Льоренс, секр.

ДМИТРО ҐОХ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 22-го жовтня 1984 року на 90-му році життя. Нар. 22-го жовтня 1894 року в селі Люблинець Старий, повіт Чесанів, Україна. Членом УНС став 1922 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Василя з дружиною Анною і дітьми Данилом і Діною, дочку Нелі Д'Амброзіо з мужем Албертом і дочкою Леслі-Анною. Похорон відбувся 25-го жовтня 1984 року на цвинтарі Мт. Олівет, в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ІГОР ВИНАРЧИК, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 23-го жовтня 1984 року на 32-му році життя. Нар. 1952 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1982 року. Залишив у смутку дружину Ґвен Керол, матір Агафію, братів Богдана і Льва, сестру Віру Крейтон з дітьми. Похорон відбувся 26-го жовтня 1984 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

МАРІЯ ДАНИЛЮК, член УНС Відд. 288-го ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па., померла 14-го жовтня 1984 року на 93-му році життя. Нар. 1891 року в Україні. Членом УНС стала 1923 року. Залишила в смутку синів: Юрія, Александра і Вілліяма; дочок: Анну Коп і Неллі Сайт. Похорон відбувся на цвинтарі св. Йосафата в Бетлегемі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Дмитро Мушастий, секр.

АНАСТАЗІЯ КИСІЛЕВСЬКА, член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик" в Нюарку, Н. Дж., померла 20-го жовтня 1984 року на 93-му році життя. Нар. 1892 року в Надорожній, Товмацького повіту в Україні. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку дочку Лесю Ткач, синів Юрія і Романа, четверо внуків, п'ять внучок і дальшу родину в Україні і на поселеннях. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Р. Лапичак, секр.

СУДИ, А НЕ СУСІДИ...

У передовій статті „Пресові образи й судові скарги" („Свобода" з 14-го березня ц.р.), у 32-му рядку здолини треба читати: „Зного ж окремі громадяни... не повинні відкликатися до судів" — а не до „сусідів", як помилково надруковано. — У 10-му рядку згори треба читати: „А що Америка є краєм капіталізму..." — помилково пропущено початкове „А". При кінці третього параграфу має бути „вашого президента". — Ред.

Ще про...

(Закінчення зі стор. 2)

Відповідь на питання, як можна успішно поборювати міжнародний терористичний рух, може бути тільки одна: усунути його джерело, що знаходиться в большевицько-російській імперії. І для цього найефективнішим засобом є підтримка визвольних рухів поневолених Москвою народів. Але треба відверто признатися, що ця відповідь є вже трохи заялложена. Бо її довгими десятками літ висувають представники українців та інших східньоевропейських й азійських народів. Але Захід як до цього часу або не розуміє цього постуляту, або не знаходить спроможностей, щоб рішитися на згадану вище підтримку. Виходить, що треба ще чекати. І нашою надією в цьому чеканні — це розвиток подій всередині російсько-совєтської імперії, який невхильно йде в напрямку розвалу цієї імперії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 23-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.

Ню Йорк, Н. Й. Річні загальні збори 361-го Відд. Т-ва „Дністер", о год. 2-ій по пол. в Українському Спортовому Клюбі при 122 Друга Авеню. На порядку: звіти уступаючої Управи і вибір нової на 1985 р. Просимо про численну участь. — Управа.

НЕДІЛЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1985 р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Стефана 221-го Відд., о год. 1-ій по пол. в Домі УНСоюзу при 845 Н. Вестерн вул. Проситься чл. прибути. — Управа.

• РІЗНЕ •

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відома солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
В БІЛЯНСЬКИЙ
WALTER BIELANSKI
К. М. КАРДОВИЧ
CONSTANTINE M. KARDOVICH
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по пол., в неділю 10-4 по пол.
Miami, Fla.: (305) 653-5861
На бажання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-3550, New York, 10003
ВЕЛИКОДНЯ КЕРАМІКА, інкрустована різьба, писанки.

„ЛІТО"
КНИЖКА ДЛЯ ДІТЕЙ 2-7 РОКІВ
Прекрасно ілюстрована.
Прошу висилати чека на $6.50 до:
AlexSon Publishing Inc.
685 Rockwood Drive
Akron, Ohio, 44313 U.S.A.

REAL ESTATE
ЗАЦІКАВЛЕНІ ФЛЬОРИДОЮ
Якщо бажаєте поселитись, або інвестувати в реальностях у південно-східній Фльориді (Ft. Lauderdale, Hollywood, Miami). Зверніться до —
М. Андрійовича.
Century 21, Hansen Realty Inc.
3010 E. Commercial Blvd.
Ft. Lauderdale, Fl. 33308
Bus: (305) 776-5400
Home: (305) 771-8455

• BUSINESS SERVICE •
UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment.
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N. Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
8 - 11 A.M. 7 days and nights.

• FUNERAL DIRECTORS •
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
24 HOURS A DAY